

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Narodno prejemna opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip št. 48.

Izhaaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Da bi nikdar več ne vstal!

Težaven zares je boj za ohranjenje naše slovenske narodnosti, ker ga moramo bojevati nasproti dvema močnima zapadnima narodoma, ki nas toliko prekosita po številu in po vseh materialnih in duševnih zakladih. Obupno je stanje naših sprednjih straž na Koroškem, Štajarskem in v Primorji; vendar še ni obupati, dokler je srce zdravo, dokler se od tukaj preceja zdrava kri v bolj oddaljene ude. Iz tega uzroka so iskreni rodoljubi že davno spoznali, da je treba najprej ozdraviti srce, to je Ljubljano, in osrednji život, to je našo slovensko Krajno. Naši sovražniki so to tudi dobro vedeli, ter prinesli morilno germanizacijo v središče naše zemlje, v Ljubljano, in od tukaj so pošiljali strup po tej čisto slovenski kranjski deželi, vedoči, da ako na Kranjskem slovenski duh zatrejo, potem se ostale slovenske krajine ne bodo mogle dolgo braniti. V Ljubljani so naredili svoj glavni tabor, tukaj so osnovali svoje konstitucijsko društvo, tukaj so začeli izdajati svoj organ, „Laibacher Tagblatt,“ kateri je imel nalogo, vse z blatom ometavati, kar je slovenskega, in vse v nebo povzdigovati, kar je nemškega. Slovenski renegati cele dežele so prisegli na zastavo tega umazanega lista, ki je v predrznosti in lažeh prekosil celó dunajske judovske liste. Brez sramote in strahu je obrekoval in grdil našo pošteno duhovščino, smešil vero in cerkev, grdil in opravljal slovenski narod, norčeval se iz naših kulturnih naporov, ter oviral naš napredek v vseh strokah. Ta posel mu je šel srečno izpod rok,

dokler je imel skrivno zaslombo in podporo pri dunajski vladi; saj navzdol je bil brez vsake zaslombe, ker se je s svojo pisavo pristudil z malimi izjemami prebivalstvu cele dežele. Vsem je še v spominu njegova basen od obrite svinje, vsem se še zdaj gnjusi, če se spominjamo, kako se je potegoval za surovega Turka, kar mu je pridobilo ime „turški list“, vsem se še zdaj gabi do njegove neumne pisave, kedar je odgovarjal slovenskim listom, tako da si je zaslužil ime „ljublanski butelj.“ Poleg tega pa je spravil še na stotine drugih laži in gojusob na dan. V kako slabem glasu je ta list, se vidi najbolje iz tega, ker ga nobena tiskarna v Ljubljani tiskati neče, odkar mu je Bamberg odpovedal!

Tako smo se tedaj tega impertinentnega vsiljenca znebili, da bi tak nikdar več ne vstal! Odkar se mu je odmeknila vladna pomoč, naj je bila že materialna ali moralna, moral je poginiti, ker med ljudstvom ni imel nobenih tal. Z njim je odstranjena ena gnjila bula iz našega telesa, in zopet svobodneje in lože dihamo.

Upati je, da bomo zdaj očistili vso Kranjsko deželo nemškutarske ljulike, da bomo svojo njivo očistili in iztrebili, ter da bo na njej pognala čista, rumena slovenska pšenica. Kedar enkrat Krajno očistimo, razvila se bo na njenih tleh slovenska literatura, narodni slovenski ponos in narodna samosvest, brez škodljivih tujih pridakov se bo oživelo tukaj pravo slovensko mišljenje, in Kranjska bo dajala duševno pomoč ostalim delom naše domovine. Kedar imamo enkrat Kranjsko popolnem v

svoji oblasti, prekoračil bo slovenski duh tudi štajarsko, koroško in primorsko mejo, ter našim sprednim stražam v teh deželah na pomoč pritekkel.

Hvala Bogu, nismo več daleč od onega trenutka, ko bo zastop ljubljanskega mesta prišel v slovenske roke; kedar bo enkrat to slovensko srce popolnem zdravo, potem smo na konji, kajti v Ljubljani se bo osredotočilo vse slovensko gibanje, mišljenje in napredovanje; od todi bodo prihajale rešilne ideje za vse Slovence, od todi se bo razsipala svetloba slovenske omike in kulture čez vse slovenske pokrajine, od todi se bode širila slovenska duševna hrana, to je slovenska literatura.

Dosti smo se že približali temu cilju, vendar nam ostaja še vedno dosti dela. Pred vsem pa moramo zamašiti one luknje, po katerih je do zdaj vedno nova nemškutarija k nam silila; da se to zgodi, mora se doseči sledeče:

1. Gimnazije v Ljubljani, v Kranji in v Novem mestu se morajo posloveniti; na realki pa naj se naredé slovenske paralelke; če bo potreba, naj se ustanovi še v Postojni ena slovenska srednja šola.

2. Ako hočemo dospeti na vrhunec omike v slovenskem jeziku, nam je neobhodno potreba, delati priprave za slovenske visoke šole; in sicer naj se začne s slovensko pravno akademijo, v kateri se bo naučila naša mladina slovenskega uradovanja. Česar se kdo ni učil, tega tudi znal ne bo, in kdor trdi, da nam slovenske pravne akademije ni treba, ali da nismo zmožni, vzdržavati jo, on ni prijatelj našega naroda.

Pijanec.

Našim ljudem podomčil Vilinski.

15. Kupčeva pripoved.

(Dalje.)

„Zapomnim si mesto, letim dol v vas, povem županu, kar sem videl, župan pa vzame sabo starega briča, grobarja pa gozdarja; vzamejo sabo mrtvaška nosila, pa hajd vsi za mano v hosto. Pridši tjakaj nalože mrtvega logarja na nosila in tako se vrnemo nazaj v občinsko hišo. Ljudi je bilo vse polno po vasi, pa vsak je vedel kaj družega povedati. Otroci so se plašili in nobeden si zvečer iz hiše ni upal, ker bali so se mrtvega Filipa in dejali, da ponoči okoli hodi kakor volkodlak in ljudem kri pije.“

Na to se hitro eden izmed starših v mesto odpelje po zdravnika. Zdravnik pogleda mrtveca in reče, da Filip se je sam ubil, da ga nikdo drug ni ustrelil.

Zdaj je veljalo pokopati Filipa, ali nobeden ni hotel ne roke stegniti, ne z mezincem ganiti. Uporni župnik še pogledati ni hotel, kamo li slovesno in cerkveno pokopavati. Rekel je, da Filip se živ nikdar ni zmenil za cerkev, da je živel pohujšljivo, kakor bi Boga ne bilo, da Filip logar je sam sebe usmrtil in

torej umrl v smrtnem grehu. Da ob kratkem povem, ostalo ni družega, nego da ga živinoderec natovori na svoj voz kakor crknjenega konja, pa zakoplje zunaj pokopališča. Ljudje so strmeli in zmajávali z glavami, ženske pa so padale v nezavednost. „Bog in svet križ božji!“ rekla je ena, to je strašno, tako pokopanemu biti; to je sramotno pred Bogom in ljudmi, umreti v smrtnem grehu; in pa brez blagoslovljene vode in brez blagoslovljene sveče, brez molitve, rekla je druga; tretja je pa dejala: zdaj se ne bo več norca delal in posmehoval ne peklju ne svetim stvarjem. Kaj ne Janko, midva se pa ne meniva, kaj babine klepetajo, za take prismojenosti se midva ne meniva. Kadar umrjem, ne maram, če me pokopljejo na sveti zemlji ali pa na guojišču. saj takrat ne bom nič čutil. No, Janko, ti se menda tudi dosti za po smrti ne zmeniš! Kar je, to je; mrtvo je mrtvo.“

Janko je sedel molčeč in zamišljen zraven kupca, pa reče globoko vzdihivši: „Umril je, samomrec, v grehu, proklet, moj siromak Filip, moj dragi prijatelj! Da, pijanstvo ga je tako daleč prignalo, v pijanosti je poginil, prokleta pijača!“

„Ej, Janko, še ti mi tako stekaj pa zdihuj

kakor staro babše“, reče kupec nevoljno, „tukaj je čutara, nova je, pa dobro ga potegni.“

„Lepa hvala za zdaj“, odvrne Janko, „le naprej mi pripoveduj.“

„Moja pripoved je že končana. No, pa kakor sem dejal, Juri se klati po hosti in nekega dne ga bo gozdar na muho vzel, pa se bo zvalil, mrcina. Filip je tam, kjer je, kaj jaz vem! Krčmar Debeljak, že veš, da berači, Anko je vrag odnesel, a samo to-le še, malo da nisem pozabil. Jarovinski mlinar je propadel, na nič je prišel, mlin so mu prodali, sam se pa hladi, pod zapahom je, zapažen in zaprt mora odsedeti svoj dolg, otroci so pa med tem pri njegovi sestri. Kaj bo še dalje — kdo ve? Zdaj sva samo še midva, meni je še dosti dobro, da bi le kuje ne bilo. Nekaj malega sem si prihranil in za šest tisuč sem kupil Jarovinski mlin. Zdaj živim ondukaje in poleg tega še kaj poberantam. S tabo pa ne vem, kaj bi ti svetoval, res ne vem, na katero pot bi ti pokazal.“

„Grabež!“ reče Janko odločno, „pokaži se zdaj, da si res moj prijatelj, da se mi v obraz ne hliniš. Pomagaj mi, da dobim kje poštenega dela, meni je vse eno kakšnega, samo da je, da si bom kaj kruha prislužil in da bom mo-

3. Vse občine, vsi privatni zavodi, vsi posejavniki, trgovci, obrtniki, odvetniki, notarji, vse cerkvene oblasti itd. naj nemudoma začnejo s slovenskim uradovanjem in dopisovanjem.

4. Deželni odbor naj uraduje zanaprej samo v slovenskem jeziku, ker je slovenščina edini deželni jezik. Če priznamo nemščino kot drugi deželni jezik, potem je naša narodnost še vedno v nevarnosti; kdor to nasvetuje in priporoča, on ni prijatelj našega naroda. S Kočvarji se bomo že tako ali tako pogodili, da se jim ne bo krivica zgodila; gospodarji v deželi smo pa mi, z nemškutarijo ne sklepamo nobenega kompromisa.

5. Naši poslanci naj ne nehajo zahtevati od vlade, da uvede v cesarske urade slovenščino kot uradni jezik.

To so pripomočki, s katerimi bomo obstanek naše narodnosti na Kranjskem zagotovili in utrdili. Kedar bomo enkrat dosti ojačeni, šli bomo Korošcem, Štajarcem in Primorcem na pomoč in branili jih pred ponemčevanjem in polasčevanjem. Konečno bomo skušali doseči na ta ali oni način zedinjenje vseh Slovencev v eno kronovino.

Pogin „Tagblatta“ nam je veselo znamenje, da nemškutarska stranka na Kranjskem propada; zato imamo dosti nade, da bomo to renegatsko kliko brez velike težave ugnali in uničili.

Slovenski rodoljubi naj pa zdaj s podvojeno močjo poprimejo za narodni voz, da ga potegnemo naprej. Naj se ne pričakuje vse od vlade, ampak sami si moramo pomagati, in to nam je zdaj mogoče, ker nam ta vlada rok ne veže.

Če zamudimo ta srečni trenotek, kdo vé, če se še kedaj povrne! V zgodovini narodov je včasih en sam dan, en sam mož odločilen. Tega ne pozabimo, in kdor čuti moč v sebi, da bi lahko narodu kaj koristil, naj to stori, to terja od njega domovinska ljubav. Kakor je žena dolžna, odgojiti svoje otroke, tako je vsak mož dolžan, braniti svojo domovino, in kdor se tej dolžnosti odtegne, on ni vreden, da bi ga možaki spoštovali. To je veljalo vsikdar, odkar svet stoji, in velja še danes ravno tako. Vsi materjalistični krivoverci ne bodo idealov iz sveta spravili, in gorjé na-

rodu, ki zgubi navdušenost za ideale!

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 11. avgusta.

O nemškem „parteitagu“ v Mödlingu imajo vsi dunajski listi dolge članke, v katerih se ve da naglašajo, da mora ustavoverna stranka braniti „zatirano nemštvo“. Čudno je, kako je ta ustavoverna stranka postala na enkrat izključljivo nemška stranka. Poprej so to tajili, akoravno smo jim mi stokrat rekli, da skrivajo pod ustavoverstvom le nemško - narodno tendenco; na tak način so lovili pristašev med nemškimi narodi, posebno med Rusini in Primorci. Zdaj so sneli šemo (masko) raz obraza in nam napovedujejo narodni boj. Smešno je, ako se čutijo Nemci zatirane, ker še niti ne vedo, kaj je zatiran narod, in mi ž njimi vsak dan radi menjamo, kar se ravnopravnosti tiče.

Češki listi po pravici zahtevajo, naj se očisti uradništvo, ktero je predrzno dovolj, da vladi nasprotuje in jej ovire stavlja, ker misli, da bo ta vlada le še kratko časa na krmilu ostala, in da pride potem zopet stara nemškutarija na vrsto. Vlada pa je primorana pomoči iskati pri privatnih krogih, na svoje ljudi, na uradnike se ne sme zanašati. Kaj tacega je nezaslišano, in Taaffe je le predober, da kaj tacega trpi.

Le pogledjmo, kdo je na Kranjskem nasprotnik sedanje vlade:

Kalteneggerji, Laschani, Vestenecki, Onderke itd., sami uradniki; ljudstvo je vse na strani vlade, ako ona res misli izvesti narodno ravnopravnost.

Propad nemškutarske stranke na Kranjskem, ki je zgubila svoj organ, je vesela novica za vse Slovence, pa tudi za druge Slovence v Avstriji, kateri bodo zadovoljni, da se naredi na Kranjskem slovenska trdnjava, ob katero bodo valovi germanizacije zastoj pljuskali. Gotovo bodo zdaj žalostne pesmi peli in legali o „zatiranem nemštvu“, ter bodo našega č. predsednika dolžili, da jim je „Tagblatt“ umoril, čeravno si je ta list že davno sam korenine spodrezal. Če bi bil kaj vreden, saj

je dosti drugih tiskarnic v Ljubljani, naj bi si pa katero poiskal. Pa kaj hoče tudi list brez stranke? In kako borna je nemčurska stranka na Kranjskem, to ona sama najbolje vé. Vlada naj bi samo z uradniki govorila resno besedo, ker le ti so pravi stebri vladi sovražnega ustavoverstva; ako se ti uženejo, potem je pri nas vse mirno in edino.

Vnanje države.

Evropske velevlasti so začele s **Turkom** trdo govoriti, zato je on začel premišlevati, če bi ne bilo bolje, ako bi se udal, in posebno Črnogorcem dal, kar zahtevajo, ker teh se najbolj boji. Evropske velevlasti hočejo bojda poslati vojne oklepnice v bližino Dulcigna, da bodo opazovale, kako bo Turč n svojo obljubo držal. On bo morda Dulcigno res odstopil, pa to mu ne bo nič pomagalo. Bolgari so že pripravljeni na vojsko in imajo 140.000 mož pod orožjem, oni hočejo Bolgarijo popolnem osvoboditi. Tudi Grki se bodo nemara vendar pripravili na boj, in nekoliko pomagali, Turka ugnati. Od velevlasti se čuje, da bosta Rusija in Italija podpirali ustaše, mogoče tudi Anglija, drugi pa, kakor Avstrijanci, Nemci in Francozi bodo pretep mirno gledali. Turku ne bo prišel nobeden na pomoč.

Na **Francoskem** imajo veliko veselje nad zmago republikancev in jud Gambetta se vozi kakor triumfator po deželi. Pa kdo ve, koliko časa bo ta glorijska trpela! Če bodo le preveč vero zatirali in duhovščino preganjali, zna se v kratkem času vse preobrtni.

Izvirni dopisi.

Z Dóbrave pri Ljubljane 10. avgusta. Ljubljančani in drugi romarji, ki so preteklo leto obiskovali našo prijazno božjo pot, — našli bodo letos zopet mnogo olepšane, mnoga novega pri nas. Stranski altarji so lepo prenovljeni, spovednici zelo okusno izdelani novi, malanje cerkve dokončano, znamenje na spodnji strani cerkve proti mežnarju je prav okusno popravljeno in se bo le še prilično premalalo; na zgornji strani cerkve, kjer je bil dozda studenec z navadnim hrastovim

gel svojo družino preživeti. Sam sprevidim, da tako ne gre, zdaj bom začel pošteno živeti.“

„Viš, Janko, to velja, da se česa poprimeš in pa krepko na roke popljuneš, brez dela ni jela, brez dela ni nič, to se ne da omécvati, to je tako gotovo kakor bi bilo z žrebljem pribito, viš, Janko, jaz pa imam dela záte. Dodro tedaj, zá-me in za-te, ako si se res odločil, da se vržeš na delo, le poslušaj: Stari grajščinski ogljar je umrl, menda pred tremi tedni, služba je dobra, če ne teče, pa kaplja; ta služba ni da bi dejal, ni slaba. Žena pa hči boste pletli koše, pa korbe, pa jerbace in tako boste lepo živeli, brez skrbi, samo če boste znali. Tudi jaz ti bom dal zaslužka, kako in kaj, to boš čul o svojem času. Gojzdar je boter tvojega otroka, on ti ne bo nasprotoval; samo to glej, da mu strgan pa razcapan ne hodiš pred obličje; kakšen ki si, nikomur pred oči ne stopaj; osnaži se pa čedno se opravi in potlej se drži tako, kakor da nič družega ne piješ ko samo vodo. Pokaži se, da si popolnoma drug človek, da si poštenjak, na kterega je moči zanesti se in pa kaj zaupati mu. Veš? ali me razumeš? V cerkev, če boš hotel, nimaš daleč, pol ure, pičle pol ure bo hoda.

Nekaj potov se boš v cerkvi pokazal, da bodo ljudje o tebi dobro mislili in da nikomur na misel ne pride, da bi kaj slabega mislili o tebi.“

„Že velja“, reče Janko, „sprejemem ta predlog in kaderkoli bom v stanu, da ti ljubezen z ljubeznijo povrnem, le ná-me se zanesi, le ná-me se nasloni.“

„Dobro, tako je prav, ti si še zmeraj junak, človek stare korenine, prave kali, daj roko, vdari vá-njo“, reče zadovoljno kupec; „lej lej, saj smo že blizu mesta, kako hitro čas preteče. Zdaj pa Janko, stopiva z voza tu imaš nekaj denarja, pa si kupi novo obleko, od glave do nog, da boš kakor človek. Spominjam se, da sem ti že dolgo dolžan petdeset forintov, kar še manjka, to bova pa sčasoma še poravnala.“

Srečni Janko gre z voza, in še enkrat stisne roko premetenemu kupcu. Kupec Grabž se hitro dalje odpelje, Janko gre v prodajalnico, kjer se prodaje storjena obleka in tukaj si kupi obleke, ki ni bila sicer vsa iz novega blaga, pa zá-nj je bila vendar prikladna in shodna. Tako napravljen hiti k mali hišici, veseleč se, da mu je ostalo še nekaj denarja. Ljudje mu povedo, kje stanuje Katinka in čez nekoliko časa najde svoj dom.

16. Pobiljšanje.

Janko stopi v sobo. Katinka zagledavši ga, veselo skoči pred njega. Težko bolezen je bila prestala in zdaj je bila popolnoma zdrava in tako cvetočega lica, da že davno ne tako. Zvesta žena ga izprašuje, kako in kod je potoval in pa tako dolgo. Začudena gleda njegovo složno in lepo obleko.

„No, Janko, ti si mi pa cel gizdalín. Le poglej ga človek, kako se je nalepotičil. Si dobil morda kako delo ali kako službo?“

„Nisem Katinka, nisem še, pa že vem zá-njo, že vem, kje dobom službo.“

„Hvala Bogu! Vidíš, Janko, Bog že pomaga, ako človek vá-nj zaupa.“

„I, kaj pa da, je že res taka, ali moral sem vzeti mesto, kamor ne pojdeš rada, pa dosedaj še pomislil nisem, bo li prav tako ali ne.“

„Zarad mene, Janko, si ne delaj skrbi. Kamorkoli pojdeš ti, pojdem rada s tabo tudi jaz. Kam pa misliš?“

„V ogljarijo tam na meji. Stari ogljar je umrl, mislim, da mi to mesto ne odide. Ko bi pa vendar tudi te službe ne dobil, pojdem pa za drvarja v grajščinsko hosto, ta služba mi pa nikakor ne more spediteti.

koritom, postavljeno je novo lepo znamenje Matere Božje, podoba njena s terakote na kamnitem podnožji, iz katerega teče hladen studenec spod napisu „vir milosti.“ — Tako bodo našli letos romarji pri nas poleg odpustkov božje poti poleg izvrstnih pridig zagotovljenih po prijazni obljubi dobro znanih in slovečih duhovnih govornikov, mnogo spodbudljivih novih olupšav naše že po naravi lepe božje poti. Ne moremo skleniti tega kratkega poročila, da ne bi izrekli svoje gorke zahvale našemu g. župniku, ki je v malo letih že toliko okusnega izvršil za olupšanje naše lepe cerkve, toliko storil za povzdigo naše sloveče božje poti, ki nam je marljiv podpornik v šoli, vneti dušni pastir, izgledni gospodar v vseh strokah kmetijstva; hvala mu za vse storjeno in naj srečno dovrši vse, kar še pripravlja in namerava pri nas njegova očetovska skrb, njegova previdna spretnost.

Domače novice.

V Ljubljani, 12. avgusta.

(Za 50letnico rojstva presvitlega cesarja,) ki se bo obhajala 18. t. m., se delajo po vsem cesarstvu velike priprave, posebno na Dunaji. Slovenci ob laški meji na Goriškem hočejo posebno sijajno pokazati svojo vdanost presvitlemu cesarju. V Ljubljani se bodo slovesno poklonili njegovemu namestniku gosp. deželnemu predsedniku uradi in društva „Sokol“ s pevci pa mu napravi bakljado in večernico, h kateri so povabljeni tudi druga tukajšnja društva. — Na Dunaj gre o tej priliki poseben vlak po znižani ceni.

(Ljubljanska požarna straža) bo 15. in 16. t. m. praznovala 10letnico svoje osnove, katere bodo tudi druge domače in unanje požarne straže, pa „Sokol“ in naši pevci vdeležili se, ker pravijo, da to praznovanje nima nobene politične strani. Tu sledi program slovesnosti:

Oba dni je izložba gasilnega orodja iz tovarne A. Samassa v Ljubljani, in sicer na dvorišču gimnazijskega poslopja. Mnogobrojni ti domači izdelki izložili se bodo v graški obrtniški izložbi. Pred slavnostnim dnem, 14. avgusta: Sprejem došlih tujih gostov. — Skupna večerna veselica in koncert na pivovarnem

vrtnu Auerjevem. Ob 1/2 9. uri: Sviranje godbe po mestu. — Nedeljo, 15. avgusta: Ob 1/2 9. uri se zberó in vsopredijo vsi udeležniki slavnostnega sprevoda na glavni cesti južnega kolodvora. Ob 10. uri: Slavnostni sprevod vseh tukajšnjih društev z društvenimi barjaki gostov družih požarnih bramb in ljubljanske požarne brambe pred rotovž, pred katerim se vstopijo društva. — Slavnostni pozdrav. Izročitev slavnostnega darila (parna brizgalnica) ljubljanski požarni brambi; brizgalnico blagoslovi velečastiti gospod stolni župnik Urbas. — Slavnostni spev pevskih društev. Mimohod sprevoda pred slavnostnimi gosti, zbranimi pred rotovžem in od todi do gimnazija, kjer se sprevod razide. — Pohod izložbe. — Ob 1/2 12. uri: Vaja ljubljanske prostovoljne požarne brambe pri gimnazijskem poslopju; pri vaji se bode rabil ves gasilni park. — Posamezna vaja s parno brizgalnico za škofijo. Ob 2 uri: Veselica na vrtu pred „Čekinovim gradom“ (Kozler), koncert, razsvitljava in umeteljni ogenj. — Ponedeljek, 16. avgusta: Ob 5. uri: Budnica. Ob 6. uri: Zbirališče v alč. i. „Zvezde“, izlet na Rožnik s spremljevanjem godbe. Ob 10. uri: Zborovanje poverjenikov kranjskih požarnih bramb zaradi ustanove orednjega saveza. Popoldne: Pohodi se slavnostno streljanje na novem strelišči. Ob 7. uri: Koncert na kazinskem vrtu.

(Kinč ljubljanske okolice) gotovo niso mestni vagabundi, kateri se klatijo posebno okoli Podturna po gozdu, kateri jim je najbrž ob lepem vremenu tudi prenočišče. Če greš zjutraj zgodaj na Rožnik, sede ti v družbi deklina po klopih v gozdu in drevoredih, da si bojazljivejši človek skoro memo ne upa, in če gre kaka ženska družba memo, leté za njo najgrše besede; če greš podnevi po gozdu, je takih umazanih capinov vse polno, kaj pa še proti večeru! To se že ne dá več popisati. Le čuda, da se ne zgodi večkrat kaj tacega, kakor se je zgodilo dijaku Šviglju, kajti obrzi teh potepinov spominjajo preveč na one, kakoršne je videti na Žabjeku ali pred sodnijo. Morda je bilo od tod zadnji čas toliko požarov po šupah in kozolcih, ker ti „gentlemen“, če jih ponoči neugodno vreme pod streho žene, se, ako jih odpodiš, radi maščujejo. Tudi po drugih gošatih in samotnih krajih okoli Ljub-

ljane, posebno pod kozolci na polji, takih subjektov kar mrgoli; večidel so mestni capini, ki ne marajo delati in se potem na vse druge nepoštene načine prebijejo. To nadlogo odpraviti je v prvi vrsti dolžnost slavnega c. kr. okraj. glavarstva ljubljanskega, ker posamezne občine temu niso kos. Za časa gospoda Pajka, ki je to sodrgo brez usmiljenja preganjal, je bilo kmalu vse potrebljeno in še dolgo za njim čisto; pogosto je bilo videti žandarške patrole podnevi in zvečer, ki so ta pribežališča ljudi najnižje vrste pridno preiskavali. Žalibog, da o gosp. pl. Wurzbachu kaj tacega ne moremo reči. Akoravno nas pot pelje večkrat v te kraje, še vendar nismo nikoli nikjer zagledali nobenega žandarja in potepuhi so zato tudi res že na presedanje prevzetni in predrzni, da ni čuda, ako se jih posamezen človek vstraši in mu kar sapa zastane, kedar kaka dva taka nenadoma iz-za grma skočita, če tudi morda nič drugega ne storita, ko da ga grdo zasramujeta. Mi bi povabili gospoda okrajnega glavarja o priliki, naj bi enkrat z nami storil to pot, bo videl, da res ni prijetna; če človek take podobe zagleda, se rajši obrne, kakor da bi preko teh rajd „spiesruthe“ tekel, če ga prav brez drugega nadlegovanja skoz pusté. Zgodilo pa se je že (morda še večkrat), da je tak capin stopil k šetalcu, mu potegnil smodko iz ust in ko je ta za ne navadno prijaznost zahvalil se ne ravno s prijaznimi besedami, ga je še z nogo od zadrž naprej potisnil, potem pa počasnih korakov zgubil se v goščavi. Teh naših vrstic namen je, gospoda okrajnega glavarja ljubljanskega, pl. Wurzbacha, opozoriti na ta posebni kinč ljubljanske okolice, ker je videti, kakor da bi ga sam še ne bil zapazil, kar je mogoče, kajti mi se ne spominjamo, da bi bili plemenitega gospoda kdaj kje v teh krajih videli, toraj tudi ti vlačugarji niso na poti — njemu. Prav veselji bi bili, če bi te vrstice ta svoj namen tudi res dosegle.

(Iz odborove seje družbe kmetijske 1. dne t. m.) je „Novicam“ došlo sledeče poročilo: Na predlog gosp. predsednika barona Wurzbacha je bilo sklenjeno, da ob svečanosti 50letnice presvitlega cesarja 18. dne t. m. se podá deputacija odborova k ces. kr. deželnemu predsedniku ter ga prosi, Nj. veli-

Krepak sem pa trden, zdaj se bom zares dela poprijel, kaj pa čem?“

„Prav tako, Janko, vidiš kako si zdaj dober in pošten; mili Bog, je li res to? ali bomo res še kdaj srečni?“

„Bomo še, jaz upam, da bode še vse lepo, pijančevanje bom pustil, tako se ga bom ogibal kakor močerad ali pa modrasa, vidim, kako strašna kazen je zadela moje tovarše, moje prijatelje.“ Janko pripoveduje zdaj vse sporedoma in natanko svoji ženi, kar je bil zvedel od kupca in pa, kako se je njemu godilo. Žena, to slišati, prestrašena vsklikne:

„Bodi večni Bog zahvaljen stoterokrat, da si ga varoval tako strašnega pogina! Oh, Janko, kako si srečen, da si vendar že spoznal strašansko nevarnost, da si jo vendar že zapustil, da imaš še čas pomisliti in se poboljšati! O moj Bog, ko bi bil tudi ti tako nesrečen, da bi bil padel v prepad, da bi bil tako strahovito kaznovan, ko bi bil tudi — oh, ne; ne morem misliti kaj tacega, počilo bi mi srce od tugovanja in žalosti.“

„Zares, strašno je, kedar človek bolj natanko ogleda in premisli te dogodke. Filip je nesrečno poginil, Juri je tat postal, mlinar Ja-

rovinski sedi v zaporu, meni je pa samo za las manjkalo, da nisem postal razbojnik.“

„Pusti to, Janko, pojdi, počij si, med tem bom kaj pripravila, da se odtešaš, vidim, da si lačen.“

Skrbljiva žena hiti v kuhinjo in s pomočjo svoje delavne hčerke zagotovi lepo in obilno kosilo. Na pogrnjeno mizo postavi obilne jedi. Janko se čudi, da je Katinka danes toliko skuhala in pa tako okusno in slatno, praša jo, odkod in kako je to?

„Janko, danes je trojni god. Najprvo je danes god najine poroke, potem ker si se srečno povrnil s težkega pota, nazadnje pa, ker si sklenil, da boš začel spet —“

„Izreci besedo, le povej“, reče Janko, „jaz sem res za trdno sklenil, da bom spet pošten človek.“

Janku se čelo pomračí, ker spomnil se je bil na nekaj neljubega; ona ga praša po vzroku, zakaj se je tako zamislil.

„Pa vendar ne moremo biti popolnoma srečni“, reče Janko otožno. — „Najstariji otrok, najin Janče je zgubljen, s svojo surovostjo in s svojim divjaštvom sem dečka po svetu po-

gnal. Kaj mi hasni, kaj mi vse koristi, če pa Jančeta ni? Morebiti se klati ko berač po svetu, morebiti je postal tak ko jaz, zapeljan od slabega vzgleda, ki sem mu ga dajal, morebiti je v roke in šake prišel hudobnim tovaršem, morebiti — oh, moj Bog! ti me hudo kaznuješ za mojo zlobnost, pa sem zaslužil to, zaslužil sem si!“

Nasloni glavo na mizo in začne britko se solziti. Zvesta žena pristopi k njemu kakor angelj miru in mu reče:

„Janko, miren bodi! Naš Janče je še živ, na dobrem mestu je, uči se rokodelstva in skoro bo mogel podpirati svoje starše in jim pomagati. Moja mati so dobro poskrbeli za otroka.“

Janko veselo poskoči kakor malo dete, pa vsklikne, oči k nebu povzdignivši: „Hvala ti bodi, večni Bog!“ Na to hitro prime za steklenico, ki jo je imel za žganje in ki ga je tolikrat ob pamet spravila in jo vrže skozi okno ven, da se na sto koscev razdrobi, rekoč:

„Zdaj ga le ne kaplje več ne pokusim.“

(Dalje prih.)

članstvu objaviti vedno verno udanost ces. kr. družbe kmetijske. — Ker je sl. ministerstvo kmetijstva družbi za popotno podučevanje kmetijstva dovolilo 300 gl. in je subvencijski odbor že v svoji zadnji seji sklenil, naj se 200 gl. obrne za nadaljevanje lanskega popotnega podučevanja po Dolenjskem, 100 gl. pa za popotno podučevanje o mlekarstvu in sirařtvu na Gorenjskem zunaj Bohinja, se je v današnji seji sklenilo, o prvi zadevi sl. deželni odbor vprašati za mnenje njegovo, kako naj bi se vršilo potovanje na Dolenjskem s podukom o vinoreji, — o drugi zadevi pa vprašati gosp. predstojnika bohinjske kmetijske podružnice za njegovo mnenje, kako naj bi se vršil poduk v sirařtvu zunaj Bohinja na Gorenjskem. — Ker je za nakup žlahnih goved Muriškega in Belansko-pincgavskega plemena sl. ministerstvo družbi izročilo 2000 gl., je bilo sklenjeno, 1000 gl. obrniti za nakup Muriških (Mürzthaler) goved, 1000 gl. pa za nakup Belanskih ali Pincgavskih (Möllthaler und Pinzgauer) juncev in junic; za nakupovanje naprošena odbornika g. Seunig in g. Lasnik bosta v prihodnji seji poročala, kedaj gresta, eden na Štajarsko, drugi na Koroško, živino kupovat in kedaj potem bi utegnila javna dražba biti. — Ker je sl. ministerstvo kmetijstva željo razodelo po nekoliko iztisih Kozlerjeve knjižice: „Navod, kako naj se popravljajo vodnjaki in kapnice, in poduk, kako naj se nabira, hrani in čisti pitna voda“, da bi ta navod razdelilo družbam kmetijskim nekterih družih dežel, je odbor sklenil, iz svoje zaloge ministerstvu poslati 200 iztisov. — C. kr. deželna vlada je poslala 100 razglasov, kje, kedaj in kako se bodo letos na Kranjskem konjske premije delile; odbor razpošlje te razglase podružnicam in prosi vredništvo „Novic“, naj v svojem listu objavi posnetek tega razglasa, imenovanje dveh poslancev v dotično premijsko komisijo pa prepušča odseku konjejskemu. — Vipavska kmetijska podružnica naznanja odboru, da kakor druga leta tako tudi letos namerava v Vipavi ob malem Šmarnu (8. septembra) napraviti kmetijsko tombolo, pri kateri bodo kmetijska orodja, pa tudi en junček dobitki, ter prosi glavni odbor denarne podpore; odbor, pripoznaje korist tacih javnih iger po deželi, je sklenil dovoliti naprošenih 20 gold. — Prošnjo tukajšnjega čebelarskega društva za podporo popotnine k 25. velikemu zboru nemških in avstrijskih čebelarjev v Koloniji (Köln) je glavni odbor s toplim priporočilom izročil sl. ministerstvu kmetijstva. — Začasni odsek za ustanovljenje avstrijskega sadjerejskega društva razpošilja razglas, da bode 25. septembra ustanovni zbor tega društva v Gradci in vabi sadjerejce vseh dežel v ta zbor; glavni zbor želi, naj bi „Novice“ objavile posnetek tega vabila. — Po predlogu gosp. dr. Poklukarja, ki se je po želji družbe kmetijske kranjske udeleževal shoda avstrijskih kmetovalcev (Agrartag) na Dunaji, je odbor pripoznal korist skupnega zastopa avstrijskih kmetijskih družeb na Dunaji pod pogoji, da specijalni interesi nobene dežele zategadelj ne trpijo škode in da administrativni stroški takega skupnega organa ne nakladajo velicnih bremen družbam kmetijskim. — Za ude družbi kmetijski so bili sprejeti po predlogu podružnice vipavske: g. Karol Dolenc, posestnik v Vipavi, g. Alojzij Ferjančič, posestnik na Slapu, g. Jožef Habe, posestnik v Gočah, g. Alojzij Lavrenčič, učitelj na Slapu, in g. Franc Trost, učitelj v Podragi, — po predlogu podružnice postonjske pa g. Jožef Volk, posestnik in župan v Erzeltji, gosp. Ferd. Gaspari

c. kr. okrajni živinozdravnik, in pa gospá Neža Noll, posestnica v Orehku.

(Požar.) V pondeljek proti polnoči je naznanil srel z Grada ogenj v okolici. Pogorel je v górenji Šiški polni kozolec gosp. Galeta. Ljudje pravijo, da je bilo zažgano, kar je mogoče, ker se, kakor pišemo na drugem mestu tega lista, okoli Ljubljane pod kozolci ponoči klatijo meščanski potepuhi. Požarna straža, ki je hitro prišla z Ljubljane na pomoč, je zabranila, da se drugih kozolcev ogenj ni prijel.

Razne reči.

— Slovestvo. Ilustrovana vseobčna literarna zgodovina, katero spisuje po česki direktor Petrov, zaklada Steinhäuser v Pilznu, je dospela do 13. sešitka. V 12. se nadaljuje francoska v treh zadnjih stoletjih, jako zanimivo, kajti iz pisalcev se mnogotero pojasnuje grozna revolucija preteklega pa sedanjega veka. Objektivno se kažejo književniki po dobrih pa tudi napačnih delih in lastnostih. V slikah, ki jih je v samem 12. sešitku do 20, vidijo se na pr. Fenelon, Voltér, Šatobrian, Lamartin, Viktor Hugo, Thiers itd. Razlaguje se, koliki vpliv je imel na pr. roman; kako so zaslovele pisateljce nektere; sploh se vidi, kako zahaja človek iz zmote v zmote, dokler noče sprejeti razodete resnice. Prav je, da se spominjajo učenjaki francoski, kateri so se jeli ozirati tudi na Slované na pr. L. P. Leger. — Za francosko se v 13. sešitku razpravlja literatura španjolska, in primerno opisuje najprej dežela in narod, da se koj iz tega morejo prav presojevati prve narodne pesmi — romance — in kako je razumeti propad slovestven, pa vzbud novi po Arabcih. Čim novejša literatura se razlaga, tem bolj znamenita je in toplega priporočila vredna.

— Strela udarila je v pondeljek popoldne v kozolec nad Medvodami, s kterega so star mož in dve ženski ravno žito jemali. Zadel je vse tri, dekleti ste ostali préece mrtvi, mož pa menda še ni umrl. Kozolec je zgorel z vsem žitom vred, škodo cenijo nad 700 gl.

— Kako si Amerikanci za dom meso frišno hranijo. V Ameriki mesá veliko pojedó in ima tudi nizko ceno. Jedó pa večidel frišno, neokajeno in ga znajo dobro ohraniti. Pripravljajo ga tako: Zaklane živine mesó se razseka kakor navadno na kose, naloži v kad, potem se vrela voda tako napoji s soljo, da jajce na vrhu plava; ta voda se mora popolnem shladiti, potem se vlije na meso v kadi, da stoji par palcev čez. Takó se drži meso frišno dve, tri leta in kedar ga je treba, se vzame s kadi. Se vé, da je preslano, zato se dene dalj ali manj časa v navadno vodo, ktera mu soli vzame, da je za rabo prav. Večidel se tako meso peče ali cre, pa je tudi za juho dobro.

Javna zahvala in priporočilo.

Preteklo nedeljo smo imeli v farni cerkvi v Preski lepo cerkveno slovesnost blagoslovenja sv. križevega pota, napravljenege v spominj mojega rajncega očeta. Za poveličanje te slavnosti gre v prvi vrsti zaslužena hvála velečastnemu gospodu J. Urbasu, dekanu ljubljanskemu, potem prečastitemu gospodu frančškemu O. Romualdu, ki so sv. križev pot blagoslovili, prečastitemu šentviškemu župniku g. A. Potočniku za poveličanje popoldanskega sv. opravila in šentviškim pevcem in pevkam pod vodstvom gospoda Miroslava Tomca za krasno

ubrano petje pri dopoldanski in popoldanski slovesnosti.

O tej priliki ne morem si kaj, da bi ne pohvalil vseskozi umetno izdelanega križevega pota; kdor hoče o tem prepričati se in kaj res lepega videti, ga povabim na ogled. Zato je umetnik gosp. Mir. Tomec v Št. Vidu nad Ljubljano priporočati posebno častiti duhovščini zavoljo res vestnega dela in ne prenapete cene.

V Medvodah 10. avgusta 1880.

Nikolaj Jamnik,
posestnik.

Listnica opravištva.

G. A. Z. trgovec na K. Poslano prejeli; plačano do 30./6. prih. leta.

G. M. P., posestnik v R. Prejeli ter je poslanim plačano za celo leto.

Č. g. J. B., kaplan v V. Tudi Vaše poslano prejeli. Vaše zahtevanje je pa vendar malo preveliko. Le mislite si, naj bi to vsak zahteval! Kar se sem ter tje po listnici opravištva zgodi, se le zarad posebnostim dvomljivih razmer zgodi.

Č. g. M. F., župnik v L. Ergo sicut censet: sufficiat.

Č. g. Br. O. v K. Prejeli za letos 5 gl. + 3 gl.

Č. g. J. M., kaplan v D. Da!

Č. g. M. C., vikar v D. Prav.

Za Dolenjce po toči poškodovanc so darovali:

Prečast. gosp. Lovrencij Potočnik, dekan v Gorenjem gradu 3 gl. *)

*) Do zdaj po „Slovencu“ nabranih 34 gl. 50 kr. oddali v pisarni prečast. škofijstva.

Opravištvo.

Telegrafične denarne cene 11. avgusta

Papirna renta 72.50 — Sreberna renta 73.30 — Zlata renta 87.40 — 1860letno državno poročilo 130 — Bankine akcije 821 — Kreditne akcije 272. — — Londo 117.50 — — Ces. kr. cekini 5.54. — 20-frankov 9.34.

Denarstvene cene 11. avgusta.

	Denar.	Blago
Državni fond.		
6% avstrijska papirna renta	72.50	72.65
6% renta v srebru	73.30	73.45
4% renta v zlatu (davka prosta)	87.40	87.55
Srečke (lozi) 1854. l.	127.—	127.50
„ „ 1860. l., celi.	131.50	132.—
„ „ 1860. l., petinke	134.50	135.—
Premijski listi 1864. l.	173.—	173.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	103.50	104.25
Kranjske, koroške in primorske po 5%	101.—	102.—
Ogerske po 5%	94.75	95.—
Hrvaške in slavonske po 5%	95.—	96.—
Sedmograške po 5%	93.75	94.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	819.—	820.—
Unionske banke	108.50	109.—
Kreditne akcije	275.40	276.60
Nižoavstr. eskomptne družbe	790.—	795.—
Anglo-avstr. banke	128.30	128.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	177.50	178.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	125.75	126.75
„ „ 50 „ „ „	65.—	65.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	40.75	41.50
Salmove „ 40 „ „ „	51.50	52.50
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	41.25	41.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	42.—	42.—
St. Genois „ 40 „ „ „	44.50	45.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	42.—	42.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	32.75	33.—
Ljubljanske	23.50	24.—
Srebro in slato.		
Ces. cekini	5.54	5.55
Napoleonsd'or	9.33	9.34

Veliko posestvo na prodaj!

Iz zapuščine umrlega Anton Kutnarja, Pluskarja, pri Šentvidu na Dolenjskem je na prodaj lepo, veliko posestvo, s prostornimi, posebno za večjo kupčijo in gostilno pripravnimi poslopji in nad 20 oralov različnih zemljišč.

Več o tem se izvé ustno ali pismeno pri g. dr. Poklukarji v Ljubljani na Bregu št. 12.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.